

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insertate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 2.

V Ptuj v nedeljo dne 22. januarja 1905.

VI. letnik.

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja.

C. kr. okrajna sodnija v Mariboru je o obtožbi Franceta Kobenter (kakor zasebnega obtožitelja) zoper Friderika Wesiag zavoljo prestopka po § 21 zak. z dne 17. decembra 1862, št. 6 d. z. za 1863 v navzočnosti namestu, zastopnika zasebnega obtožitelja J. Trstenjak-a, zagovornikovega namestnika dra. Faleskini po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja da se obtoženec krivim spozna in kaznuje v smislu obtožbe razsodila tako: Friderik Wesiag, roj. 7. februarja 1862 v Ptuj, tja pristojen, kat. vere, samski, izdajatelj in odgovorni urednik perijodične tiskovine „Štajerc“ v Ptuj, nekaznovan, kriv je prestopka po § 21 zakona z dne 17. decembra 1862, št. 6 državnega zak. za leto 1863 učinjenega s tem, da se je kot odgovorni urednik perijodične tiskovine „Štajerc“ ki izhaja v Ptuj, branil na zahtevo Franceta Kobenter natisniti v zakonito opisanem načinu popravek, ki ga mu je leta za sprejetev glede članka na strani 8 v št. 17 z dne 21. avgusta 1904 „Štajerca“ pod naslovom: „Iz St. Jakoba v Rožni dolini“ doposlal, s tem, da v št. 19 „Štajerca“ z dne 18. septembra 1904 na strani 8 isti popravek ni objavil pod naslovom „Iz St. Jakoba v Rožni dolini“, marveč ga objavil na ta način, da ga je priklopil nekemu članku „Iz zgornje Radgone“ in dotičnemu popravku pristavil besede: „Od župnika Ražuna v St. Jakobu v rožni dolini sprejeli smo sledeči popravek“ — in ponatisnil ta popravek brez da bi bil navedel članek, na kojega se isti nanaša.

Friderik Wesiag se obsodi radi tega po § 21 gori navedenega zakona z uporabo § 266 k. z. na 20 kron globe, za slučaj neisteljivosti na 48 ur zapora in da mora objaviti v „Štajercu“ popravek zasebnega obtožitelja v zakonito propisanem načinu; nadalje po § 39 navedenega zakona, da mora predstoječo razsodbo tudi objaviti v „Štajercu“ in sicer na prvi strani pred ovodnim člankom in sicer tekom 14 dni po pravokreposti te razsodbe na lastne stroške ter po § 389 k. pr. r., da povrne stroške kazenske pravde in izvršitve.

Maribor, dne 19. novembra 1904.

Bauer m. p.

Sterger m. p.

Goljufano ljudstvo!

„Bratje, posirgajte stari kvas, da bode te postali novo testo!“
Izrek sv. Pavla.

Na vsak način si hočejo tako zvani voditelji slovenskega ljudstva podjarmiti kmečko ljudstvo, na vsak način polastiti se vlade nad njim, — seveda le v lasten svoj prid! Kakor se v pozni jeseni, ko se vlačijo gosta jesenska megla, zbirajo kavrani ali krokarji na polju še enkrat, da se potem razletijo na različne kraje, iskajoč si celó v najbolj oddaljenih

dolinah hrane, tako se snidejo v kakem takozvanem narodnem domu, v kaki takozvani narodni čitalnici politični kavrani ali krokarji, da se posvetujejo, potem pa se odpeljejo na vse kraje, tudi v zadnjo gorsko vasico, iskat si polja za svoje delovanje. Seveda se zbirajo ti politični kavrani tudi na skrivem, na tihem odpotujejo tudi na svoje „delo“, zakaj, njih temni sklepi, njih temni nameni bi trpeli na svetlem solncu javnosti.

Ti politični kavrani slovenskega ljudstva so „dika in ponos“ tega ljudstva, ti politični krokarji so prvaki slovenski, naši ljubeznjivi kutarji in njih zvesti bratci slovenski dohtarčki. Črni so vsi skupaj do dna njihovih src, črni njihovi sklepi, črne njihove želje, temni kakor noč njih nameni, njih pota so skrivna pota, njih cilj je skrbno zakrit — a neumorno je njih delovanje, ker se jim je bojevati za njihov obstanek.

Ljudstvo naše pa še deloma spi, deloma je preobloženo s skrbmi, boj za obstanek je nje napravil neobčutno, voda je za ribiče dovolj kalna, ni čudo, da so ribiči neprestano za vodoj! In ako se že tu in tam pojavijo izmed ljudstva boljši elementi, ako se začne v tej ali drugi kmečki občini jasiti, kaj hitro se zatrejo vsi taki pojavi s pomočjo svete vere, s pomočjo takozvane narodnosti.

„Ljudstvo, mi smo tvoji rešitelji, mi smo iz tvoje krvi, mi smo Slovenci, nas vse je rodila majka Slava, ljudstvo, nevarnost ti preti, svoji k svojim, ne udajmo se, mi gremo naprej, mi Slovenci“ — to so klici teh političnih kavranov, ki se imenujejo kaj radi sami rešitelje kmečkega stanu, ki se hlinijo kmetom, se jim vsiljujejo, samo, da bi dobili v roke neomejeno vlado tega ljudstva.

Oglejmo si te kmečke rešitelje pri njihovem delu malo bolj natanko! Kmečki poslanec, kateri seveda mora biti najmanj dohtar ali župnik, se pritepe kakor kavran v kako kmečko vas. Domači gospod iz farovža poskrbi za to, da pripravi kuharica v farovžu kaki fini obed, kaplan in župnik sta seveda skrivoma pripravljala svoje farane že dolgo poprej na politično zborovanje. Zborovanje se prične, farški pristaši so prišli vsi, prišli so tudi nekateri pošteni možje, seveda pripravljeni dovolj na svetem mestu za zborovanje, pripravljeni v spovednici za politični shod. Ja, kdo izmed kmetov, katerim je, kakor je tudi treba, vera najvažnejša na tem svetu, ne bode šel k zborovanju? Na zborovanje, za katero ga je pripravil njegov dušni pastir, ki ima moč, da mu odveže grehe, da mu odpre svitla nebesa, ali pa, da ga pred vsemi farani iz spovednice spodi, mu ne da odveze in ga tako očitno odloči za peklensko pogubljenje? In pred takimi zborovalci potem govori dohtarski poslanec, govori zopet poslanec duhovnik, a domači duhovniki, duhovniki soseskih far, — kjer je mrhovina, tam se zbirajo krokarji — vsi ti dušni pastirji — prikimavajo s svojimi tolstimi obrazi govorniku, ploskajo mu, odobravajo njegov govor, vsem se žare njih oči, vsi so navdušeni! Resolucija se predlaga in zborovalci, kmetje se pozivljajo, naj povzdignejo roke za njo, kdo izmed takih zborovalcev ne bode glasoval za njo?

Vpraša se tu in tam tudi kdo je proti resoluciji, pozivlja se, naj povzdigne roko, ako je kdo proti. Ko pa se stavi tako vprašanje, tedaj vstanejo navadno vsi duhovniki, pazljivo obračajo svoje grozeče oči po množici, farški podrepniki se ogledujejo, češ, videti ga hočemo, kateri nasprotuje našim dušnim pastirjem in — nihče ne vzdigne roke proti resoluciji, boječ se, da bi s prstom kazali drugi za njim, boječ se spovednice, boječ se, da bi se javno odločil za večno pogubljenje! In ta resolucija je potem ljudska volja, kmečka volja, napravljena z delom kmečkih rešiteljev!

Drago ljudstvo, mi pa ti svetujemo, loči vero od politike, loči dušnega svojega pastirja od hujskajočega svojega duhovnika! Politika je boj za moč, bodisi v deželi ali državi in ta moč nima s pravo vero, s sveto vero ničesar opraviti. Vsaka stranka si želi obdržati to moč ali pa si jo na novo pridobiti, ako jo je zgubila.

Jasno, kakor solnce je, da si hoče pridobiti duhovščina zopet svojo moč nazaj, tega pa v sedajnih časih drugače ne more doseči, kakor s pomočjo volilnih listekov! Da si pridobijo volilnih listekov, zato njim ni nobena pot predolga, nobeno sredstvo jim ni preumazano. Da pa bi te svoje nakane zakrili, da bi ljudstvo ne moglo reči, da se potezujejo samo farovži za vlado, izberejo si pri občinskih volitvah za kandidate svoje farške bratce, pri volitvah v zbornice pa zveste in ljube svoje prijatelje — dohtarje.

Ali morda ni res? Kdo se ne spominja, da navedemo samo en vzgled, kako zvesto je podpirala duhovščina svoj čas nekega dohtarja-hofrata? Ne dovolj, da mu je izročila državni mandat, ne, še deželnega je moral dobiti! Po vseh farovžih se je praz-

novalo, vršile se pojedine, sevé ne brez pijače, in to vse, ker je — zmagal hofrat in dohtar!

Čemu le neki toliko farške svečanosti, toliko farškega praznovanja ob končani kmečki volitvi?

Da, duhovščina si hoče dobiti svojo moč nazaj in to je mogočno dandanes le s pomočjo volilnih listekov! In glej, pri kratkovidnih, pri speh kmetih se jej zares tudi posreči doseči svoj cilj, pameten, pošten, previden kmet, ta pa obnemoglo gleda te prizore, globoki vzdihljaj mu nehote uide, zakaj, zaničevanje napram svojim dohtarsko-farškim rešiteljem mu napolnjuje dušo, ker spoznal je, da se je vršila pred njegovimi očmi očitna — ljudska goljufija!

Da, goljufano ljudstvo, goljufani kmetje, goljufani na vnebovpijoči način!

Zakaj, farško žezlo, farška vlada, ki se ti vsiljuje je tvoja poguba že izza davnih dnih. Duševna kmečka sužnost naših kmetov, katera še se dandanes na gori opisan način pojavi, ni družega ničesar, kakor posledica telesne nekdanje sužnosti, siromaščina kmečka, kmečki dolgovi, kmečka velikanska plačila, to so zapuščine naših pradedov izza temnih dnih.

In ti temni dnevi bili so dnevi duhovščine, bili so dnevi farške mogočnosti, farškega upliva! Kmet je bil tedaj, kakor nemo živinče, delal je z njim njegov gospodar — in ti so bili največkrat bogati škofi, opati, klostri itd. — kar je hotel. Tedaj se je položil dragi slovenski kmet, tvoj praded na klop, odmerilo se mu jih je velikokrat na povelje ali pa po uplivu „žegunanih“ ust s palico toliko, da malo ni pod udarci umrl, samo če je le zinil proti svojim mučenikom, če se je pritožil o krivici, ki se mu je povzročila. Njegove sinove so mu prodali v tujino, njegovo ženo in hčer mu je onečastil gospodar ali pop, sam pa je stokal pod roboto brez vsake prav.

Kmečke šole je vodila duhovščina in ta je skrbela, da je ljudstvo ostalo v nevednosti, da je živelo, kakor nema živina. To je bila kmet tvoja usoda še pred kakimi stotridesetimi leti, to je bilo tvoje življenje pod farško vlado! In kdo te je odrešil, morda duhovščina? Kdo te je povzdignil iz živinskega stališča na človeško površje? Morda pop? Ne, ne, nikdar ne, duhovščina se je vedno protivila, ko se je kmetu dovolila kaka pravica, a duhovščina je morala pustiti svojo vlado, morala se je vdati! Slavni član svitla naše cesarske hiše, veliki cesar Jožef II., ta je bil kmečki rešitelj! Ta veliki mož, ta blagi mož povzdignil je kmeta iz živinskega stališča na človeško, preustvoril je nemo trpečega kmečkega siromaka v čutečega, mislečega državljana in kar je največjega pomena, nastavil je sekiro na korenine kmečkega trpljenja in sekira je zapela, strepetalo je mogočno velikansko avstrijsko klerikalno drevo in začelo je hirati. Da, blagi, veliki duh tega cesarja je sprevidel takoj, da je bila ravno duhovščina kriva tedajnih žalostnih razmer, z mogočno roko je posegel cesar velikan v tedajne duhovske razmere, zaprl je klostre, v katerih so pili, jedli in prešestovali menihi, vzel jim iz ljudstva izsesan denar in jim zaklical: „Delajte, ako

hočete živeti!“ Velikanska klosterska premoženja so zapadla cesarju, a ta jih ni porabil za sebe, ne, porabil jih je v prid ljudstva! Blagi duh blagega cesarja, neumrljivi kmečki prijatelj, — slava Tebi!

Ako pokažež puranu rudeči robec, bode postal na glavi in vratu rudeč, kakor kuhan rak in skočil bo razkačen v tebe, imenuj mlademu svojemu vaškemu kaplanu ime cesarja Jožefa drugega in postal bode kaplanček bled, kakor stena. Čemu le neki? Zakaj sovražijo naši klerikalci tega svitlega cesarja, zakaj požirajo na debelo sline, ako kdo hvali in povzdiguje tega največjega kmečkega prijatelja, zakaj se srdijo nad tem cesarjem prvaški politični kavrani toliko, nad tem duševnim velikanom, največjim ljubiteljem ljudstva, ko pa vendar trdijo vsi prvaki, vsi farško dohtarski politiki, da so tudi prijatelji ljudstva?

Ubogo ljudstvo, goljufano ljudstvo!

Zakaj, glej, tem dohtarsko farškim prvakom ni za tvoj blagor, tem je le za vlado, kakor so jo imeli nekdanj, da, še celo do najnovejših časov. Pokazali ti smo, dragi kmet, kako se ti je godilo pod farškim žezlom, misliš, da bode dohtarsko farško vladanje boljše?

Za časa volitev si tem gospodom „dragi bratec“, „ljubi rojak“, stiskajo ti roke, prijazno se pogovarjajo s teboj, obljubujejo ti zvezde z nebes in to tako dolgo, dokler ne spolniš volilnega listeka po njihovi volji. Ko pa se je to zgodilo, potem te ne poznajo več! Navdušen govornik politik, katerega srce hoče celo vsplamteti od kmečke ljubezni na kakem političnem zborovanju, bo z mirno dušo že drugi dan gulil ravno iste kmete in jih preganjal iz posestva, naračunal bo svojemu narodnemu bratcu trikrat več tožbenih stroškov, kakor je potrebno, seveda vse v čast majke Slave! Politični nasprotnik, nemški dohtar mu stokrat prej prizanese, kakor pa slovenski njegov „narodni bratec“. Gospod iz farovža se ti bode laskavo klanjal pri kaki volitvi, podal ti nežno svojo blagoslovljeno roko, zagotavljal te svoje ljubezni, a poslal ti, ako ti je treba plačati za umrlim udom svoje družine pogreb, velikanski, dobro osoljen račun! Seveda brez plačila ne more moliti za tvoje rajnke, brez plačila jih ne more spremljati na zadnjem potu, njih, katerim je bil, kakor je trdil, tudi iskreni prijatelj, „prijatelj do groba“!

Kdo izmed kmetov še čuti v sebi poželenje, da bi dal svoj pošten kmečki hrbet za lestvo (lojtro), po kateri bi potem splezali taki ljudje na zaželjene prestole, bodisi v občini, v deželnem ali državnem zboru?

Več sto let je gospodovala duhovščina kmetu, dobro nam je znano, kako se je kmetom tedaj godilo, več desetletij gospoduje farško dohtarsko prvaštvo ubogemu ljudstvu in vsakdo vidi, kako slabo se godi kmetom.

Goljufano ljudstvo, kako dolgo še bode trpela tvoja sužnost?

Kaj, ali nimaš nobenega prijatelja?

Pač, imaš prijatelja in deloma si ga že tudi spoznalo!

Par neustrašenih mož se je sebralo pred par leti v Ptuj, ustanovil se je list in dalo se mu je ime „Štajerc“. Ta je tvoj prijatelj, ker je največji sovražnik tvojih dohtarsko farških pijavk! Ako „Štajerc“ ne bi bil prijatelj kmečki, potem ga ne bi preganjali s vsemi močmi kutarji, ne, nikdar ne, nebi ga zmerjali njih dohtarski bratci. Ker pa je začel „Štajerc“ podkapati njihovo vladanje, ker brez strahu razkrinka pred ljudstvom vsako njihovo lumparijo, radi tega se ne sramujejo nobednega sredstva v porabi proti njemu. Saj vidi vsak izmed vas, kaj počenjajo z našim listom. Da, ako se nebi bali ti gospodje tega lista, potem ne bi rogovilili toliko proti njemu! In kdo ga črti najbolj? Tisti, ki so črtili in črtijo najbolj velikega cesarja Jožefa II. tisti, ki komaj in komaj prikrivajo sovraštvo napram temu svitemu udu naše svitle cesarske hiše! Slika cesarja Jožefa II. na prvem mestu našega lista, ta jih bode v oči, a v srca pa jih bode vedno in vedno prizadevanja „Štajerca“, delovati v duhu tega cesarja, v duhu tega velikega ljubitelja kmečkega stanu. Cesar Jožef II. se kot Nemec ni zmenil za to, je li kmet nemške ali slovanske narodnosti, ne, on mu je pomagal, farško dohtarska druhal pa vedno kriči „živel slovenski kmet“, potem pa guli tega kmeta, vse seveda v proslavo majke Slave! „Štajerc“ nikdar in nikdar ni hotel ponemčiti slovenskega ljudstva, da pa podbija s vsemi močmi sovraštvo med Nemci in Slovenci, da jim vedno in vedno povdarja, naj bi živeli kot sosedi med seboj v miru, s tem spodbija le najhujše orožje dohtarjev in farjev, mednarodno hujskarijo, s katero se največkrat posreči tem poštenjakom goljufati svoje ljudstvo, da je spravijo zopet pod svojo oblast. Mednarodna hujskarija je neumnost, povzročena od kmečkih pijavk in kaj te hvalijo in povzdigujejo, to gotovo ni kmetu, temveč njim v korist.

Drago ljudstvo, prizadevali smo si, kakor povedano, vedno delovati v smislu velikega cesarja in kmečkega ljubitelja, kojega podoba kinči prvo stran našega lista in prizadevali si bomo vedno širiti duh tega svitlega uda, svitle naše cesarske hiše med našimi kmeti! Ti pa ubogo ljudstvo, ki te vodijo za nos in goljufavajo že tako dolgo tvoji lastni sinovi, ti nam moraš pomagati! Kmet, okleni se našega lista, širi ga, skrbi za nove naročnike, ker še le tedaj, ko bode vel duh velikega cesarja Jožefa drugega tam zunaj v zadnji vasi, še le tedaj bodejo nehale vse prvaško farške goljufije, a teptani, ogoljufani kmet bo srečen, kar je bila iskrena želja neumrljivega moža velikana iz svitle habsburške cesarske hiše!

Kmetje, volilci, somišljeniki!

Razposlali smo spodaj ponatisnjeni poziv, ki smo ga dobili od avstrijskega društva za varstvo gospodarstvenih in gozdarskih zadev. Može, ki so dobili od nas ta poziv prosimo, da nabirajo podpise prav pridno. Vas kmetje, volilci in somišljeniki pa prosimo, da pozive podpišete vsi, katerim pridejo v roke in to

v vaš lasten korist in v korist vsega avstrijskega kmetijstva! Poziv se glasi:

Visoka poslanska zbornica!

Že delj časa skoraj popolnoma miruje vsako gospodarstveno delo v naši poslanski zbornici in to je zamudba, ki se bode v ljudskem gospodarstvenem oziru jako maščevala. Vsled te zamudbe bode trpelo kmetijstvo, trpelo bode gozdarstvo v enaki meri, kakor naša industrija in naše obrtnijstvo.

Važne naredbe, važne predloge postav, ki so neobhodno potrebne za varstvo našega kmetijstva, posebno, ker je bilo po različnih uimih v zadnjem letu poškodovanih tisočero in tisočero posestnikov, čakajo, da bi se o njih v visoki zbornici posvetovalo in sklepalo.

Vendar enkrat se mora nekaj določiti glede mitninsko in trgovsko političnih vprašanj, katere so naravnost odločilne za obstanek kmetijstva, določiti se mora nekaj glede mitninskega tarifa, glede pobote z Ogri, glede odpovedi trgovske pogodbe s Srbijo, glede novih trgovskih pogodb. Ravno tako je silno potrebno, da se postavijo na dnevni red predlogi glede prepovedi izdelovanja umetnega vina, glede nepoštenega tekmovanja in poganjanja, potrebno je, da se povzdigne pridelovanje domačega lana, da se odstranijo slabe naredbe našega kartela itd.

Stotisoč in zopet stotisoč kmetov, katerim se jako slabo godi, kateri nimajo krme, da bi krmili svojo živino in jo toraj morajo po nizkih cenah prodati, pričakuje željno državne pomoči.

Radi tega prosimo ponižno visoko poslansko zbornico, naj postavi vsaj začasno nacionalna in politična vprašanja v ozadje in naj se loti brez odlaganja gospodarstvenega dela, tako, da se še bode v zadnji uri rešilo, kar se še da rešiti.

Dostaviti je pozivu dotični kraj in vposlati je poziv vsaj do 1. februarja na uredništvo „Štajerca.“ Vse druge dežele so poslale že enake pozive na zbornico, toraj ne smejo zaostati za njimi tudi naši kmetje, ker je ta reč velikanske važnosti za kmetijstvo.

Deželni zbor štajerski.

V začetku zadnjih sej deželnega zbora štajerskega se je predlagala regulacija Drave v občinah Mala ves, Gajovci, Formin itd. v ptujskem okraju. Predlog se je sprejel. Na predlog nekega nemškega poslanca se je ustanovilo več nagrad (355) za kmečke posle, kateri služijo delj časa pri enem gospodarju. V ta namen se je določilo 10 tisoč kron.

Dne 9. t. m. se je začelo debatirati o deželnem proračunu in sicer se je začelo nadaljevati ravno tam, kjer se je moralo prenehati vsled obstrukcije slovenskih deželnih poslancev dne 10. novembra p. l. Sedaj se še je prav jasno videlo, kaka velikanska komedija je bila obstrukcija slovenskih deželnih poslancev. Čeprav se je zaključilo, kakor je zmagonosno poročal, „Gospodar“ nasprotno zborovanje v Mariboru

z besedami „Živela slovenska obstrukcija v deželnem zboru“, čeprav se je hvalisal Gospodar, da so dobili slovenski deželni poslanci neštete izjave iz ljudskih krogov, ki so baje odobraval njih počenje, vendar slovenski poslanci ne obstruirajo. Kje so te izjave sedaj? Zakaj jih niso predložili slovenski poslanci deželni zbornici? Zakaj ne obstruirajo sedaj več, ko pa se vendar nadaljuje ravno isto debatiranje o ravno istem deželnem proračunu, zavoljo katerega so pričeli ti poštenjaki svojo obstrukcijo? Še niti izjave ti gospodje niso deželnemu zboru podali, zakaj so kar na enkrat nehali z obstrukcijo.

Prva točka proračuna se je bila zgradbacest in železnice. Potem se je razpravljalo o regulaciji rek in potokov. Po daljših debatah se je dovolilo povikšanje dotičnih postavk. 10. januarja so se dočili različnim zavodom, posebno učnim, prispevki. Tako: Dijaškemu domu v Mariboru, tamošnji dijaški kuhinji, dijaški kuhinji v Ptuj, deželnemu ženskemu učiteljišču v Mariboru, različnim meščanskim šolam, kmetijski šoli v Grotenhofu, sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Za ljudske šole je dovoljenih več kakor 4 milijone 3 sto tisoč kron. Ko se je predlagalo od nekega socialnodemokratskega poslanca naj se črtajo prispevki klerikalnih zavodov, se je kmečki poslanec župnik Žičkar takoj navdušeno zavzel za nune!

Dne 11. januarja se je uvedel novi davek za vodne sile in mlinarje. Na to se je razpravljalo o pokritju deželnih potrebščin. Primajnkla je nad 2 milijona 5 stotisoč kron. Pri glasovanju so se sprejeli vsi predlogi finančnega odseka. Predlog glede ustanovitve enoletne kmetijske šole na Spodnjem Štajerskem s slovenskim učnim jezikom se je vzel na znanje.

Dne 12. t. m. je poročal poslanec pl. Melnhof, da prosi okrajno sodišče v Ljubljani naj izroči deželni zbor poslanca Orniga, da se zamore vršiti proti temu poslancu sodna obravnava radi razžalenja časti. Poslanec Melnhof na to predlaga, da zbornica Orniga ne bi izročila. Poslanec Ornig na to zbornici razloži celo zadevo in prosi sam, zbornica ga naj izroči. Ornig se je namreč napadel od krajskih listov na naravnost nesramni način. Na to je vložil tožbo proti urednikom teh listov, med temi tudi proti dr. Tavčarju, krajskemu poslancu. Vsled ene teh tožb se je vršilo tudi hišno preiskovanje pri ptujskem odvetniku, znanim političnem hujskaču, dohtorju Brumenu. Brumen je na to vložil proti Ornigu tožbo radi razžalenja časti. Radovedni smo, ali bode poslanec dr. Tavčar tudi toliko dostojen, da bode prosil svojo zbornico za svojo izročitev. Zbornica je želji Ornigovi ustregla. Na to se dovoli na predlog nemškega poslanca Reitterja 22 tisoč 562 kron za upravo novega šolskega in kletarskega poslopja vinorejske šole v Mariboru. Pri prihodnji točki, ki se je tudi sprejela (zgraditva novega poslopja za učiteljišče v Gracu) je kmečki poslanec Robič prav navdušeno zagovarjal ravnatelja Šreinerja mariborškega učiteljišča, nadalje je trdil, da je pomanjkanju učiteljstva na Štajerskem kriv samo zakon glede učiteljskih plač. Na to je predlagal zopet kmečki po-

slanec Robič zvišanje učiteljskih plač. Predlog se je umaknil, toraj se tudi ni dovolil. Proti sledečemu predlogu namreč, da bi se bolniško zavarovanje razširilo na kmetijske in gozdarske delavce, je govoril tudi kmečki poslanec hofrat Ploj. Predlog se ni sprejel. — Dne 14. januarja je deželni glavar zasedanje zaključil. Radi pomanjkanja prostora priobčimo poročilo o sejah dne 13. in 14. januarja prihodnjič.

Vojska med Rusi in Japonci.

Port Artur.

Pred Port Arturjem je utihnilo gromenje topov, slavni junak Stössel se je, kakor smo že zadnjič poročali, moral udati, ker ni imel streljiva in ne več živeža. Nad Port Arturjem vihra ponosno zastava vshajajočega solnca!

Trdnjavo so kupili Japonci s potoki krvi, a tudi Rusi so zgubili veliko izvrstnih vojakov, junakov, ki so se borili zares kakor levi. Ko se je začela trdnjava od Japoncev naskakovati, bilo je v njej okoli 58 tisoč mož. Od teh je bilo usmrtenih 11 tisoč, ranjenih okoli 16 tisoč, 8 tisoč jih je bilo vedno v utrdbah. Japonska zguba vojakav je velikanska. Blizu 50 tisoč vojakov in oficirjev je bilo deloma usmrtenih, deloma ranjenih. Ni toraj čudo, da so sklenili Japonci obdržati Port Artur za vselej v svojih rokah in če bi jim bilo treba bojevati se do zadnjega moža. Japonci so ujeli v Port Arturju 8 generalov, 4 admirale, 67 polkovnikov (oberstov) in majorjev, 100 poveljnikov ladij, 531 stotnikov (hauptmanov) in nižjih oficirjev, 109 štabnih zdravnikov, 20 vojaških kaplanov, 99 vojaških uradnikov, 28 tisoč 500 podčastnikov in prostakov. V bolnicah pa je ležalo 14 tisoč ranjencev in bolnikov, 5 tisoč ruskih delavcev pa se je odposlalo v Čifu. Vsi ruski vojaki so se odpeljali kot jetniki na Japonsko. Od 878 vjetih oficirjev se je zavezalo čez 400 s častno besedo, da se ne vdeležijo več te vojne in ti se vrnejo sedaj na dom. Ostali oficirji niso hoteli dati častne besede. Ti morajo kot jetniki na Japonsko.

Japonski general Nogi je imel že pripravljeno velikansko množico kitajskih delavcev in ti sedaj popravljajo skoraj noč in dan Port Artur. Ako v Mandžuriji Rusi zmagajo, treba jim bode oblegati Port Artur. Da bi ga kedaj dobili v roke, je skoraj izključeno, ker se bode trdnjava od Japoncev tako utrdila, da je ne bode mogla premagati več nobena sila. Od japonskih vojakov, ki so oblegali Port Artur, jih bode nekaj ostalo v trdnjavi kot straža. Nad 40 tisoč mož pa odide takoj v Mandžurijo na pomoč tamošnji japonski armadi. General Stössel se je hotel, ko se je moral Japoncem vdati usmrtiti, toda zabranili so to njegovi tovariši. Stössel je popolnoma potrtn in bolan. Sedaj se vrača na dom. Ko bode svojemu cesarju dal poročilo o svojem bojevanju, se bode odpeljal v letovišče, da si okrepi zopet svoje zdravje.

V Mandžuriji

tišina, ki je trajala na bojišču skoro tri mesece nenadoma ponehala. Cele dni grmijo topovi, posebno na zapadnem delu bojišča. Včasih se strelja tudi vso noč. Japonci se vedno in vedno utrjujejo. Poroča se, da namerava Kuropatkin objeti levo krilo Japoncev, predno dospe japonskemu vrhovnemu poveljniku na pomoč Nogijeva armada, ki rabi iz Port Arturja na bojišče blizu 4 tedne. Ko to pišemo, prihajajo poročila, da se je posrečilo večjim četam ruskih konjenikov prodreti celo do Niučvanga, toraj v bližino železnice, ki vodi iz Port Arturja čez Liaojang proti Mukdenu, toraj na bojišče v Mandžurijo. Ti oddelki so poškodovali na večih krajih tir te železnice, a bili so od Japoncev zopet nagnani in Japonci so železnico takoj zopet popravili. Japonce je seveda vest, da so se pojavili ruski konjeniki za hrbtom glavne japonske armade, silno vznemirila.

Ako namreč nastopajo Rusi, ki so pridrli celo do morske obali pri Niučvangu, tam dovolj močni, se lahko zadržuje pošiljatev čet izpred Port Arturja k glavni japonski armadi ali pa se celo prepreči. Bržčas pa je to, da so začeli živahno nastopati ruski konjeniki znamenje za to, da je pričel Kuropatkin odločilen boj v Mandžuriji, ker seveda noče čakati, da bi se pomnožila japonska armada s četami iz pred Port Arturja.

Z dne 15. t. m. se poroča, da je štela ruska četa, ki je napadla Niučvang, 2 tisoč mož. Rusi so pričeli napad 12. t. m., a bili so od Japoncev odbiti. Pustili so na bojišču 62 mrtvecev in 11 ranjencev. Japonci so zgubili dva mrtveca in 11 ranjencev. Rusom je zastopilo pot 8000 Japoncev, tako, da se ne morejo umakniti proti severu. Zadnja vest naznanja, da so v zadnjih dneh Japonci močno pomnožili svoje oddelke, tako, da se jim ni treba bati tega zahrbtnega napada Rusov.

Pred Mukdenom so se začeli na celem pročelju (fronti) napadati Rusi in Japonci, brez dvoma stojimo na pragu velikih dogodkov.

Baltiško brodovje

se pričakuje od vseh japonskih ladij. Sprejem bode grozovit in skoraj gotovo je, da se bode pri teh razmerah, ki sedaj vladajo, uničilo od Japoncev tudi to brodovje. Kakor se poroča, odpošljejo Rusi že na skorem tretjo brodovje na bojišče. To brodovje bodejo baltiške vojne ladje najbrž počakale, se z njim združile in še le potem pričele boj z japonskimi ladjami. Sedaj se delajo priprave že tudi za četrto rusko brodovje, da bode odrinilo na bojišče.

Slika iz boja.

Človeku se krči srce, ko bere poročila o ranjenih in bolnikih v bolnišnicah v Port Arturju. Ni besed, da bi se zamorale opisati te strahote. Bolnice so bile napolnjene od bitij, ljudem skoro nepodobnih, katerim so japonske granate razmesarile telesa, odtrgale ude. Slišalo se je samo kričanje ranjencev in stokanje umirajočih. Ves zrak je bil prenasičen nez-

nosnega smradu, ki je izpuhteval iz ran in iz strjene krvi. V bolnice so padale še povrh japonske granate. Edina hrana bolnikov je bilo pokvarjeno konjsko meso, vsled kojega so dobili mnogi v ustih ostudne tvore. Javkanje ranjenih in umirajočih, kričanje tistih, ki so se jim morali odvzeti udi, ne da bi se s posebnimi sredstvi omamili, povsodi samo jok in stok, da se je zdelo, da se je spremenila bolnica v sam peklo. Na tleh so ležali odtrgani človeški udi in tla so pokrivala mlake vsedene človeške krvi. Kdor je prišel iz tega neznosnega smradu, iz tega strahovitega kraja na plano, se je smatral že za srečnega, čeprav so zunaj padale granate in bombe, goste kakor toča. Ni mogoče, da bi bilo v peklu hujše, kakor je bilo zadnje dni v Port Arturju.

Spodnještajerske novice.

Naše dopisnike prosimo, naj berejo naša „pisma uredništva“.

Ljubi naročniki, ljubi somišljeniki!

Srčna hvala Vam za Vaše neustrašeno delovanje! Prosimo le tako naprej! Vsaki naročnik naj skrbi za nove naročnike, potem še le nam je upati boljše bodočnosti. Uspeh našega boja je v Vaših rokah, le pogumno naprej! Vse naše nove naročnike pa pozdravljamo tem potom v smislu našega gesla: Živel napredek, živela protost, proč z mednarodnim bojem, prvaškim dohtarsko farškim pijavkam pa — pogin! Vse nove naročnike prosimo, da nam naznanijo tudi svoje želje, katerim bomo po zmožnosti ustregli. Z novimi naročniki se bode utrdilo naše stališče še bolj, da pa se to še tem prej zgodi, naj skrbijo novi naročniki zopet za nove naročnike.

Pustite jih, naj Vas zaničujejo dohtarsko-farški podrepniki na tako zvani narodni podlagi, tudi od njih bode tirjal svoj čas narod račun, kličoč jim: „Dajte mi moje krvave žulje nazaj, dajte mi nazaj neštete milijone, ki ste jih izsesali iz mene!“

Še le tedaj bode prenehal naš boj, ko bodejo dali slovenski prvaki svojemu slovenskemu ljudstvu denar, katerega so temu ljudstvu po krivici iztrgali iz rok nazaj, še le tedaj bomo molčali, ko bode sprevidela duhovčina, da je njen poklic zvišen poklic, da mora prihajati vera iz duhovniškega srca, nigdar pa ne iz vedno praznega farškega žepa!

Uredništvo „Štajerca“.

Umrli so: V Rogatecu tamošnji okrajni sodnik, deželni sodni svetnik Adolf Meixner. Umrli je bil vrl naprednjak, za to pa vsem klerikalcem trn v peti. — V Mariboru je umrl dne 5. t. m. trgovec gosp. K o k o s c h i n e g. Umrli je bil večletni ud občinskega zastopa marikorskaga. — Na Bregu pri Ptujju je umrl v noči od 17. do 18. t. m. Matija P o p e l, kateri je služil več kakor 20 let v tej občini za policaja. — Na Bregu pri Ptujju je umrla dne 18. t. m. popoldan žena gospoda Blaschitz, bivšega ptujškega krčmarja in sedajnega posestnika na Bregu, gospa Jožefa Blaschitz. Pogreb se je vršil dne 20. t. m. Naj počivajo v miru!

Čuden snubač. Neko dekle v občini Ptujjska gora je imelo v zadnjih dneh zares čudnega snubača. Iz Apač pri Ptujju je prišel k njej svatovat nek mož. Pri tej svoji izvoljenki se je pa snubaču tako dopadlo, da je ostal kar 3 dni na njenem domu. Žalibog ne bo iz ženitve ničesar, ker ima snubač že doma svojo boljšo polovico, skrbno ženo, ki je sicer malo dolgojezična, a drugače prav dobra gospodinja. Ta bode svojemu porednemu možu bržčas gotovo „razgovorila“ vsako nadaljno iskanje neveste.

Sad mladeniških shodov. Pri sv. Benediktu v Slovenskih goricah je zmrznil mladenič Al. Roškarič. Napil se je žganja, padel na prostem na zemljo, zaspal in zmrznil. Roškarič je obiskal kaj rad mladeniške shode in tako je postal žrtva pijančevanja, ki se ga je navadil pri teh zborovanjih. „Gospodar,“ evo ti sad delovanja tvojih mladeniških shodov! Kaj ne, „vi greste naprej vi mladi“ klerikalčki?

Nova občina. Kraja: Ploderšnica in Šambert (Ploderberg in Schönwart) se ločita od občine Sv. Jakob v Sl. gor. in bodeta od sihmal nova občina z imenom Ploderšnica (Ploderberg).

Nesreča. G. dekan Šalamun iz Rogaca se je peljal dne 11. t. m. proti Ptujju. Hotel se je peljati k pogrebu svojega očeta k Sv. Križu pri Ljutomeru. Pri Sv. Lovrencu je zadel njegov voz ob voz družega voznika in se prekucnil. Gospod dekan si je pri padcu levo nogo poškodoval precej težko. Vzornega, miroljubnega duhovnika obžalujemo, da ga je zadela ta nesreča.

Prva številka našega lista v tem letu je popolnoma uplivala na naše somišljenike tako, kakor smo hoteli. Iztisi so nam zmanjkali, zato pa nam ni mogoče ustreči željam, da bi to številko še poslali novim naročnikom. Upravišтво niti ene številke nima več na razpolago. Zato pa prosimo naše naročnike in somišljenike, naj razposojajo list koliko jim je mogoče. Tokrat smo število natisov povikšali. Od sihmal se bode v tem oziru po zmožnosti tudi željam novih naročnikov ustreglo!

Upravišтво.

Občinske volitve v Šoštanju so se od ces. kr. namestništva v Gradcu razveljavile. Volilci na noge, ne vdajte se prvaško farškim in dohtarskim hujskačem, naj še Vam toliko obečujejo! Sedaj bodo Vas zopet poznali vsi takozvani slovenski odličnjaki, poznali pa Vas bodejo samo tako dolgo, dokler izpolnite volilne listeke po njihovi volji. Volilci, preudarite dobro, poprej ko oddaste Vaše glasove, proč sprvaki, proč z farji, tržki zastop naj se izroči v roke možem, ki niso grabežljivci! Da pa imajo naprednjaki več srca za ljudstvo, kakor znana druga stranka, naj še se tako navdušeno proglašajo kot narodno stranko, o tem nam ni treba pisati ničesar, ker to je znano vrlim prebivalcem prijaznega Šoštanja dovolj!

Velika nesreča. Velika žalost vlada vsled grozne nesreče, ki je zadela sodnega pristava g. dr. Neubauerja v Ormožu in o kateri smo poročali v kratkem zadnjič med ormoškimi prijatelji in znanci v obče priljubljene obitelji Neubauer. Kakor smo že poročali, se je približal trileten otrok dr. Neubauerja

gora
a. Iz
mož.
o do-
žali-
č že
sicer
linja.
olovo

tu v
karič.
mljo,
lade-
a, ki
evo
Kaj

bert
Sv.
na z

je
ljati
eru.
voz
si je
ega,
dela

pol-
mo
mo-
slali
ima
e in
mo-
mal
vlih

kr.
ge,
ka-
Vas
po-
ol-
da-
roč
ke
več
še
o
no

ne
eu-
at-
v
že
ja

k peči in tam se mu je užgala obleka. Kakor se nam piše sedaj, zapazila je to takoj mati nesrečnega otroka in ne meneč se za lastno svojo nevarnost, hitela je otroku na pomoč. Iztrgala je iz njega gorečo obleko, sploh rešila, kar še se dalo rešiti. Toda žalibog je ogenj tako hipoma splamtel ob nesrečnem otroku, da je otrok bil v par trenutkih močno obžgan in je vsled teh opeklin moral umreti. Naš poročevalec nam je poročal, da je mati nesrečnega otroka, ko je zapazila gorečo obleko otroka odbežala, kličeč pomoči. Seveda smo poročali tudi mi tako. Sedaj pa se je dokazalo, da je bil poročevalec slabo ovesčen o tej veliki nesreči — saj je razumljivo da se ob priliki kaknega strašanskega dogodka med ljudstvom različno govori — in radi tega poročamo sedaj o tem dogodku, kakor se je zares vršil. Naše poročevalce pa prosimo, da nam poročajo vsikdar dogodke še le tedaj, ko so se natančno prepričali jeli se kaj prigodilo zares tako, kakor ljudstvo govori ali ne. Velikokrat se raztrosijo namreč z namenom od znanih nekaterikov med ljudstvom govorice o kakem prigodku, katere se potem na ta ali drugi način zlorablja.

Ogenj v dornovskem gradu. V nedeljo dne 15. t. m. se je unetil na do sedaj neznan način ogenj v neki podstrešni sobi dornavskega grada. Ko je pregorel strop sobe, začelo je goreti podstrešje. Slučajno pa je imela tamošnja požarna bramba ravno veselico v neki krčmi blizu grada in je bila sebrana skoraj polnoštevilno. Vrli dornovski brambovci so pogasili ogenj takoj in le tem se je zahvaliti, da ni ogenj vpepelil celega grada.

Ponarejeni goldinarji krožijo v ptujskem okraju. Napravljeni so iz neke svinčnato-cinkove mešanice. Spoznajo se po dnevi takoj na barvi, po noči jih spožnaš na žvenku ali pa na tem, ker se dajo v roki pripogniti.

Poročilo ptujskega sejma. Na ptujski sejem dne 18. t. m. se je prignalo 412 glav goveje živine, 25 konjev 441 svinj. Prihodnji živinski sejem se bode vršil dne 1. februarja t. l.

Hujskanje proti nemški šoli. Proti nemški šoli v Sevnici, katera nudi slovenskemu ljudstvu priložnost, da se njegova deca nauči lahko drugega deželne jezika, ne da bi se morala pošiljati radi tega še v druge daljne kraje, se hujška na vsak mogoči način. Hujškači so seveda zopet mili, angeljsko čisti kutarji. Seveda tem ljudem ni za poduk ljudstva, ne, ljudstvo naj bi ostalo v nevednosti. Ti gospodje pa znajo prav dobro nemški jezik, ljudstvu pa ga branijo. To je stara pesem in se povsodi ponavlja. Ti kutarji romajo od ene hiše do druge in silijo stariše šolske mladine, da jim ti obljubijo, da bodejo dali svojo deco raji v kako drugo šolo — seveda farško. Največji sovražnik nemške šole je tudi tamošnji kaplan! Samuomevno! Raztrosila se je tudi vest, da bodejo morali stariši, ki dajo deco v to nemško šolo, plačevati znatne svote za to šolo. To ni res, temveč resnica je, da niti ne vinarja ne bode treba plačevati starišem za te šolske potrebe. Kmetje, obrtniki,

delavci, zapodite hujskajočega popa iz Vaše poštene hiše, skrbite za odgojo Vaše dece, skrbite za njen poduk v drugem deželnem jeziku, ker bode deca znanje tega jezika svoj čas rabila, kakor vsakdanji kruh.

Novi mesečni živinski sejmi v Ormožu. C. kr. namestništvo v Gracu je dovolilo mestni občini v Ormožu, da se smejo vršiti v tem mestu vsaki prvi **pondeljek** v sledečih mesecih živinski sejmi: v januarju, februarju, marcu, maju, juniju, juliju, septembru, oktobru in decembru vsakega leta. Ako je prvi pondeljek v imenovanih mesecih praznik, potem se vrši dotični živinski sejem prihodnji pondeljek, ki ni praznik. Ti sejmi se bodejo začeli s prvim pondeljkom meseca maja 1905. Dotični razglas bomo pravočasno objavili v našem listu.

Mogočni poštar Koser pri sv. Lovrencu v sl. gor. je se svojo dušo in se svojim telesom udan tamošnjemu farovžu! Zraven pošte opravlja tudi posel svoje gostilne, v katero zahajajo sami klerikalci! Baje ima nakopičeno že mnogo denarja, zasluženega s krčmo. Da pa ne bode ta mogočni gospod več na pošti zmerjal našega lista, za to smo poskrbeli!

Tako „delujejo!“ Klerikalčekom ni več pomagati, proč bodejo od same jeze, ker „Štajerc“ neče in neče prenehati izhajati. Na vse kripelje si prizadevajo od-tujiti našemu listu naročnike. Tako je ponudil v Faalu na koroški železnici klerikalni posestnik farški bratec J. G. nekemu naprednjaku štirideset kron rekoč, da mu jih podari, ako odstopi od „Štajerca“ in njegove stranke. Naprednjak mu na to odgovori: „Kaj misliš, da sem taka šema, da bom prodal svoje prepričanje za denar, tako, kakor je prodal Judež iz Keriota Kristusa za 30 srebernikov?“ — Klerikalni tepec J. G. je odlazil z dolgim nosom, a glej ga, kaj je storil na to! Šel je k ženi dotičnega naprednega posestnika in jej prigovarjal naj bi „spreobrnila“ svojega moža, tako, da ne bi več bral „Štajerca.“ — J. G. ta farška, zanikerna duša je v tem ravnala tako, kako „delujejo“ vsi klerikalci proti našemu listu. J. G. pa je veliki pijanec, tiči vedno v krčmah in bode svoje kronice sam najbrž bolj rabil, kakor poštenjak in trezen naprednjak iz Faala.

Iz Koroškega.

Št. Jakob v Rožu. Župnik Ražun še vedno ne miruje. Ker ni bil zadovoljen stem, da bi se bila razdelila šola v Št. Jakobu v Rožu v dva odelka in sicer tako, da bi se bilo na enem odelku podučevalo samo v slovenskem jeziku, na drugem pa v obeh deželnih jezikih, zato hoče ustanoviti Ražun svojo šolo. Nabral je že za to farško šolo 3709 kron. Oglejmo si malo vse tiste, ki so ta denar zložili. Denar je od same duhovčine, toraj farški denar, katerega so dobili ti gospodje zopet od kmetov. Neki far je v svoji sveti navdušenosti podaril sam 1000 kron. In kmetje naj bi še sami podpirali to šolo? Ta šola bode, kakor smo že povdarjali, šola, s katero se bode podpirala farška mogočnost, se trosili klerikalni na-

zori med ljudstvo. Mi nikakor nismo proti kaki šoli, ne, tem več šol ljudstvo dobi, tem boljše je, a šole morale bi biti take, ki bodejo širile med ljudstvo zares omiko, ne pa je potapljale še bolj v klerikalno, umazano lužo. Čudno se nam zdi, da vedno javčejo koroški duhovniki, češ da imajo premalo plačilo, čudno se nam zdi, da vedno in vedno pobirajo zbirco od kmetov, jih pri vsaki priložnosti ciganijo, na drugi stani pa imajo toliko denarja, da podeli po 1000 K samo eden za farko šolo! Kmet bodi pameten, ne davljí bogatašem zbirce, prepreči njih nakane, svojo deco pa pošlji v take šole, kjer se bode učila obeh deželnih jezikov, kjer jo bodejo podučevali učitelji mo-žje, katerim ni blagor ljudstva deveta briga. Take šole podpiraj, ne pa šole hujškajočih farjev, katere se ustanavljajo v tvojo pogubo z denarjem, ki se je večinoma od tebe izciganil!

Župan Kobenter in župnik Ražun pri Sv. Jakobu v Rožu, povemo Vama že danes, da bodeta dva klerikalca od sv. Jakoba v Rožu od našega lista skrtáčena na skorem in sicer tako temeljito, da se bode kar kadilo! Gradiva je dovolj! Uredništvo.

Migarje (Medgorje, Mieger) kmečka občina blizu Celovca, je imela do sedaj zares jako, pa že jako fini kmečki občinski odbor. To se je pokazalo v zadnjih dneh prav jasno. Pri zadnjih volitvah so zmagali naprednjaki v 2. in v 3. razredu. Klerikalna stranka je vložila proti izidu te volitve rekurz, da pa še pokaže enkrat svojo moč, je še hitro imenovala diko svojih privržencev za častne občane. Častni občani tega vrlega, starega kmečkega občinskega zastopa so: dohtar Janko Brejc iz Celovca, ki je „privandral“ iz Kranjskega, župnik Čeh iz Radsberga, dekan Wieser iz Grafensteina. Seveda je treba kmečki občini dohtarja, župnika in dekana imeti za častne občane, drugače ne bi šlo. Migarje, čakaj, z novim zastopom znikne najbrž tudi tvoja klerikalna tema. Bog daj, da bi bilo tako!

Iz št. Jakoba v Rožni dolini. Sklicevaje se na § 19. tisk. zak. zahtevam, da priobčite glede dopisa priobčenega v Vaši 17. številki z dne 21. avg. 1904 pod vzglavjem „Iz št. Jakoba v Rožni dolini“ na zakonit način sledeči stvarni popravek: 1. Ni res, da bi bil volilski imenik tako sestavljen, da postavnim predpisom ni odgovarjal, in ni res, da bi bila volitev z dne 28. januarja razveljavljena, ker bi bil imenik volilcev pomanjklivo sestavljen, res je pa, da je bila volitev razveljavljena samo zaradi tega, ker je bil volilni imenik na razpolago volilcem samo uradne dni. 2. Ni res, da je morala politična oblast že drugič način postopanja pri volitvah ostro zavriniti, ker je bil volilski imenik tako sestavljen, da postavnim predpisom ni odgovarjal; res je pa, da volitev v drugič sploh še ni bila razpisana, in res je le, da so se nekateri pritožili zaradi imenika na okrajno glavarstvo v Beljaku, a je okrajno glavarstvo njihovo pritožbo zavrnilo z odlokom z dne 8. avgusta 1904 pod številko 22210 kot neopravičeno. 3. Ni res, da bi se bili razglasili prilepili na take kraje, kamor le redkoma kak človek pride, ali pa morebiti nikdar, res je pa

da je bil en razglas nabit na občinski deski, razven tega pa še drug na javnem prostoru pri župnijski cerkvi v Podgorju. Tudi ni res, da se je pribilo volilno oznanilo v Podrožčici na straniščna vrata nekega delavca; nasprotno je resnica, da občinski predstojnik še sploh nikdar ni zaukazal pribiti volilni razglas na kateremkoli mestu v Podrožčici. 4. Ni res, da bi se ne bilo poskrbelo, da bi se voznje pri zgradbi železnice domačinom prepustile; res je pa, da so dobili domačini dovolj dela, in da je občina zastopala koristi domačinov pri deželnem vladnem svetniku, g. Schusterju, pri bivšem deželnem predsedniku, pl. Freydeneggu in bri železniškem ministru Witteku. 5. Slednjič ni res, da si je občinski predstojnik pri tej priliki lepega denarja zaslužil, drugi pa so morali in še morajo skozi prste gledati, ampak res je, da so vsi vozniki v njih popolno zadovoljnost plačani.

Št. Jakob v Rožu, dne 27. avgusta 1904.

Franjo Kobenter, župan.

Od nemško-slovenske meje. Mi Korošci bi živeli v popolnem miru, ako nas ne bi hujškali naši duhovniki. Kot Slovenci moramo živeti z Nemci in ti so naši sosedi. Jaz zares ne vem, zakaj bi sovražil svojega soseda zaradi tega, ker ga je rodila nemška mati in ker govori nemški jezik, ko pa mi je drugače postrežljiv, mi rad pomaga, da, še raji nego moj slovenski sosed. Nekoč sem prosil posojila, ker me je nesreča zadela. Napotim se toraj k nemškemu sosedu in mu razložim svoje razmerje, proseč ga za pomoč: „Kannst schon hab'n, ich muss aber zuerst das Geld aus der Kassa beheben.“ (Že lahko dobiš, toda moram denar vzdigniti prej iz hranilnice) to so bile njegove vse besede. Čez par dni mi prinese denar na dom, mi ga odšteje brez priče in reče: „Bring's halt zuruck!“ (Prinesi nazaj!) Začuden ga vprašam, če ne zahteva dolžnega pisma in prič. In kaj mi odgovori? Rekel je: „Dies braucht's net, wir sind ja Nachbarn!“ (Tega ni potreba, saj sva soseda!) Slovenski kmet, idi ako te nadloga tlači k tvojim navdušenim bratom prosit, podaj se k tvojemu dohtarju ali farju, boš videl ali ti bode ta tudi rekel, če že ti zares posodi kaki denar, glede prič in dolžnega pisma: Tega ni potrebno, saj sva narodnjaka. Beseda norodnjak še pa morda več pomeni, kakor beseda sosed. Zato pa rečem jaz odsihmal, naj mi pride kak pop in naj me hujška proti mojim nemškim sosedom, napodil ga bom kakor psa! Moje geslo odsihmal je: Sovražtva med nami ni treba, ker smo si — sosedi!

Kmet ob meji.

Dopisi.

Sv. Vid pri Ptuj. Dragi „Štajerc“, danes ti hočemo zopet nekaj jako zanimivega poročati o našem duhovnem očetu Andrašu, da bode svet zvedel, da je ta človek, ki nas faranov ne mara, tudi brezsrčen nasproti svojim stanovskim bratom. Pri nas živi stari umirovljen župnik, ki je več, kakor trideset let služboval v naši fari, katerega poznamo vsi, ker smo hodili k njemu v šolo, katerega pa ljubimo tudi vsi,

ker nam je bil vedno zares pravi duhovni oče. Častivreden, ljubeznjiv starček je nam žrtvoval svojo moč, kot mladenič je prišel k nam, najlepšo dobo svojega življenja je preživel pri nas, posvetil je nam svoje telesne in duševne moči, sejal seme svete vere med nas in to seme je pognalo stotere kali, a sad pa je ljubezen, katera nas veže na tega pravega duhovnika Gospodovega. Ni se toraj čuditi, da si želi ta gospod preživeti večer svojega življenja med tistimi, katere je nekdanj kot otroke učil, ni se toraj čuditi, da nas ljubi ta častivreden starček in da si želi biti enkrat med nami pokopan. Vsi smo tega gospoda veselili, vsi ga resnično ljubimo, vsi farani, brez izjeme stari in mladi, samo naš župnik, duhovni oče Andraš ga preganja, postopa napram njemu brezsrčno! Pred kakimi tremi tedni je sedel umirovljen župnik v spovednici in okrog spovednice je bilo vse natlačeno faranov, ki so hoteli opraviti ravno pri tem častiljivim starčku, svojo spoved. Starček še tu in tam namreč pomaga pri cerkvenih opravilih, ako mu to zdravje dopušča. Kar na enkrat nastopi na prižnici župnik Andraš in začne — seveda nas ni pozdravil z besedami: „hvaljen bodi Jezus Kristus“ — pridigovati. Tokrat pa se je nam oče Andraš zares studil se svojo pridigo vred! Napadal je starega našega, priljubljenega nam župnika na naravnost sirovi način. Dolžil ga je, da je on dal pisati neka pisma brez podpisov, ki jih je oče Andraš dobil. Ubogi duhovni starček je to vse slišal, ker je sedel v spovednici in naš ljubi, naš častiti, obče spoštovani starček, naš nekdanji izvrstni dušni pastir, se je začel jokati v spovednici in debele solze so tekale po bletem, milem nam obličju, dragega nam ubovega starčka!!! Stud in jeza napram našemu duhovnemu očetu Andrašu je napolnila naša srca in marsikateri je zapustil cerkev razburjen, češ, boljše je ako sem zunaj cerkve, da ne vidim te v nebovpijoče krivice, da ne slišim teh brezsrčnih, sebičnih besed. Oče Andraš, s tem si dosegel vrhunec! Od sedaj bomo nastopali proti tebi brez vsacega usmiljenja in tukaj naj sledi v tem oziru prvi naš korak. Župnik Andraš, povej nam, kaj si delal s svojo kuharicoj ob deseti uri po noči v farški kleti? Kaj si počenjal ravno v tem trenutku, ko je stopil tedaj v klet neki hrvaški voznik, ki bi bil rad plačal tebi samemu v blagoslovljene tvoje roke 10 kron kazni, ker se mu je bila zgodila nesreča, da je poškodoval šrango na mostu? Zakaj si mu znižal kazen na štiri krone in mu dal še povrh liter vina? Odgovori Andraš, odgovori na prižnici (kancelnu)! Ako smeš metati blato iz tega svetega mesta po drugih, celo nedolžnih, potem se smeš tudi zagovarjati! Ako ne daš odgovora, ako javno ne prosiš odpuščanja našega starega župnika, potem bomo naznanili celo stvar in še nekaj več — milostljivemu knezoškofu in sicer s podpisi! —

Videmski farani.

Iz Köflacha. „Dragi naš „Štajerc“, dovoli mi, da ti pišemo tudi mi delavci, ki smo daleč od domačega kraja par besedi. „Štajerc“, le potezuj se za napredek, le opominjaj slovenske stariše kakor do sedaj,

da puste svojo deco učiti tudi nemškega jezika, zakaj mi, ki živimo v tujih krajih najbolj vemo, kolikega pomena je to, ako človek zna še druge jezike. — Dragi slovenski kmetje, le poslušajte „Štajerca“, skrbite za Vašo deco, da se bode učila v šolah nemškega jezika. Veliko revnih Slovencev mora iti z trebuhom za kruhom. Tako se je godilo tudi nam. Viniti slutiti ne morete, kako težko je stalo tiste iz med nas, ki nismo znali nemški. Z rokami se jim mora kazati, kar se drugim, ki le nekoliko znajo nemški, lahko pove. Kdor nemški zna, pride križem sveta. Tisti, ki Vam Slovincem reče, da Slovincu ni potrebno znati nemškega jezika, je neumni tepec, ki si zasluži, da bi mu človek pljunil v zobe! To napiši „Štajerc“ slovenskim kmetom, slovenskim dečkom, posebno tistim, ki jim bo treba iti k vojakom ali pa ki si bodejo, kakor mi morali služiti v tujem svetu svoj kruh. Srčne pozdrave pošiljajo vsem spodnještajerskim naprednjakom — slovenski delavci in uslužbenci v Köflachu.“ — (Opomba uredništva: Prvaki, vi, ki izvrstno znate nemški jezik, ljudstvu pa ga branite, kaj porečete k tej zopetni vaši obsojbi? Kaj ne, to si je zopet „Štajerc“ izmislil? Da bi le slovenski kmetje, slovenski mladeniči, posebno vsi tisti, ki nimajo premoženja, uvaževali ta dober nauk, poslan jim od izkušenih možev, poštenih delavcev iz uslužbencev iz Köflacha.)

Sv. Miklavž pri Ormožu. Mir je vladal vedno med nami in dobri smo si bili, dokler nam ni poslala usoda učitelja z imenom Vršič in mogočne vdove Ane Trstenjak. Lansko leto smo se napadali v klerikalnih listih, ki so bili skovani od teh dveh, letos se napadamo zopet in zopet sta najbrž kriva ta dva. Gospod nadučitelj, prav toplo vam priporočimo mladega Vršiča, Vi kot pameten, trezno misleč mož, morate od sihmal brzdati Vršiča. Ana Trstenjak pa naj skrbi raji za svojo deco. Na eni strani od občine zahtevati podporo, na drugi strani pa se pečati s politiko, to se nam malo čudno zdi. Tokrat še samo toliko povemo, da ne bomo na zahtevo mladih, neiskusnih političnih hujskačev, tudi ne na zahtevo nobene farške podrepnice odstranili naših napisov, kateri jim bodejo v oči. Mi plačujemo iz svojega naše davke in potem tudi smemo imeti napise, kake hočemo. — (Opomba uredništva: Pazite in poročate! Bomo videli, ali bomo mi segli vašim farškim bratcem in sestrām do ušes.)

Iz Oplotnice. Znano ti je dragi „Štajerc“, da te tudi mi v našem kraju kaj radi imamo, posebno, ker imaš izvrstno krtačo, katera do dobrega tu in tam skrtači in osnaži kako črno suknjo. Za to te prosimo, posodi nam danes svojo krtačo tudi za našega, premilega g. župnika Bezenškega. — Izpolnila se nam je iskrena želja, da smo dobili učitelje za našo deco, kateri podučujejo isto v obeh jezikih, kakor tirja to tudi postava in ki tudi skrbijo za lepo obnašanje otrok. Da, ponosni smo že sedaj na to, da bodejo vsaj naši nasledniki nekdanj postali možje, katerih ne bode vsaka farška šema ovila okoli svojega prsta. Mogoče, da bode potem dohtarsko farško geslo „kmet

plačaj, ker si neumen“, vendar enkrat prišlo ob svojo veljavo. Da pa se to v našem kraju sčasom doseže, za to skrbi hvala Bogu naša čadramska šola. Ali koga pa srbi ta šola bolj, kakor našega dušnega pastirja? Grozno peče tega gospoda to, da ne gre pri tej šoli vse po njegovi volji. Ker gospodom učiteljem ne more v njihovem uradnem življenju nikakor do živenga, ker izpolnujejo zvesto vsi svoje stanovske dolžnosti, zato pa je začel vtikati župnik svoj nos v njih privatne zadeve, v njih osebne razmere. Nekoč je povpraševal župnik po fari, ali hodijo naši učitelji vsako nedeljo v cerkev ali ne. Veste kaj gospod župnik, o tem bi se prepričali kaj lahko vsako nedeljo v cerkvi in ne bi vam bilo treba povpraševati. V cerkvo spada vaš nos, katerega imate povsodi zraven, ker je cerkev prav za prav vaše polje. Mislimo, da bode to desetkrat boljše za vas, kakor pa da agitirate po hribih — kjer je le še kaka stara babca — za Vašo stranko. Brigajte se raji za Vašo cerkev, magari celo za Vašo kuharico! Potem Vam kuharica tudi gotovo ne bode tolikokrat ušla! Naše učitelje pa pustite pri miru, ako so Vam všeč ali ne. Da Vam šola, v katerej se deca kaj pridra uči, kar nič ne ugaja, dokazuje to, da v Vaših pridigah vedno po njej in njenih učiteljih udrihajte, to pa ne znabiti samo po sedajni šoli in sedanjih učiteljih, tudi prejšnji učitelji Vam niso bili všeč! Za to ste se pa zaganjali tako junaško v nje raz prižnice. Da Vam je vsak pošten učitelj, kakor sploh šola trn v peti, ste pa takrat dokazali najbolj, ko se je šlo za namешčanje tukajšnjega nadučiteljskega mesta. Takrat ste glasovali zoper vsakega, o katerem je bilo po spričevalih soditi, da je dober učitelj. Vi le predobro veste, da se samo v kalni vodi da uspešno ribiti in za to si tudi hočete obdržati ljudstvo kolikor mogoče neumno. Zaradi tega ste si prizadevali na vse kriplje, da bi spravili na tukajšno šolo za šolskega voditelja ravno tistega iz med prošnikov, ki niti ne mature nima. To pa ste si prizadevali dobro vedoč, da bi bil trobil dotičnik v Vaš rog. Vidva seveda ne bi bila šole povzdignila, pač pa jo koliko mogoče pokvarila, vodeč jo po farških nazorih. Ker pa se Vam to vendar ni posrečilo in ker uvidevate, da sedanji gospodje učitelji se svojim vodjem uspešno in v smislu postave delujejo, otroke k poštenemu obnašanju napeljujejo, za to toraj čutite v sebi potrebo, da delujete zoper nje! Pa čakajte! Zapomnite si: „Kdor veter seje, vihar žanje!“ Le naprej tako in kmalu bode občutili — burjo! Župnik agitira tudi za bodoče občinske volitve in se poslužuje za to svojo agitacijo napredne stranke. On obljubuje, da hoče sezidati učiteljem celo palače (!). Obojno je zviti poskus, spraviti zmešnjavo med volilce. Našim gospodom učiteljem izrekamo tem potom našo srčno zahvalo za njihov trud, obljubimo jim, da bomo vsi, kar nas je naprednjakov, navdušeno delovali z njimi, v naš prid in v blagor naše mladine!

Kmetje naprednjaki.

Radoslavci. Podpisani in še en drugi naročnik sva dobila na pošti pri Mali Nedelji „Štajerca“ po-

polnoma razčesenega. Ker vem, da se „Štajerc“ pošilja neprerezan in cel in snažen iz upravnistva, ni toraj nihče drug kriv, da ga dobimo mi naročniki v taki obliki, kakor poštarica pri Mali Nedelji, ki goreče sovraži ta list. Toraj prosim, da jej razloži uredništvo, da tega v naprej ne sme več storiti.

(Opomba uredništva: Prosimo pošljite nam takoj ime dotične poštarice in ako mogoče še ime naročnika, ki se Vam je pritožil tudi radi tega, potem pa bode že pri prihodnji izdaji drugače postopala z našim listom mogočna poštarica pri Mali Nedelji in list bode dobili tak, kakor ga odpošljemo, namreč celega, neprerezanega in snažnega!)

Cirkovce. Tukajšni posestnik Martin Osenjak je dobil v roke dne 23. p. m. Štajerca. Iz njega je bral med drugim tudi dopis iz Ptujске gore, v katerem opozarja neki vrl tamošnji naprednjak svoje soobčane, naj skrbijo za to, da pri prihodnjih občinskih volitvah ne bode prišla ta občina v klerikalne kremplje. To je Osenjaka, gorečega častilca vsakega kutarja, tako speklo, da je kakor besen raztrgal „Štajerca.“ Ljuba duša Osenjak, kaj še bodeš porekla v svojem klerikalnem mišljenju tedaj, ko bodejo zares dobili naprednjaki Ptujsko goro pod svoj komando? Sploh pa si zares pokazal svoje klerikalno prepričanje na značilen način. Prve besede dotične številke „Štajerca“, nad kateroj si ugasil klerikalno svojo jezo so se glasile „Čast bodi Bogu na višavah...“, prav lepo nam je napisal „Štajerc“ članek o novorojenem Nebeškem Detetu, o novem letu itd. — Osenjak, ali imaš morda slabo vest, da te pečejo ravno taki članki? Da bi bil tako neumen in bi kot kmet želel zmago pri volitvah na Ptujski gori farškim hinavcem a ne ubogim kmetom, ki imajo itak dovolj plačil, tega ne verjame

tvoj opazovalec.

Iz Ljutomera. V dohtarško-farških cunjah štajerskih in kranjskih se je preobčilo v zadnjem času od Male Nedelje, iz Krapja, iz Ljutomera, sploh iz naše okolice več dopisov, kateri so polni obrekovanja, laži in hinavčine! Ti dopisi so se skovali brez izjeme vsi v ljutomerski znani kovačnici prvaških pijavk našega slovenskega ljudstva. Kar se tiče gospodarja Muhiča in ptujске hranilnice, naj se to le javno vzame na znanje. Ptujška hranilnica je ravnala jako hvalevredno, da je dovolila Muhiču posojilo, sicer bi ne bil moral ta gospodar, ki je bil vsled nesreč premoran se zadolžiti, pomiriti narodnih pijavk. Grossmann bi bil že davno spravljal Muhičevo posestvo na boben, ako ne bi bila hranilnica pomagala. Iz surovih napadov dopisuncov napram deželnemu svētniku g. Donatu se takoj razvidi, kam pes taco moli. Po nazorih zagrižencev ne bi smel v bodoče c. kr. notar Thurn razpravljati zapuščin, pa tudi ne drugih opravil, ne, vse bi naj opravljal — Karlek! Te klerikalne cunje napadajo tudi brezobzirno gospoda Krainza, trgovca v Ljutomeru in njegovega strica g. Semliča. Oba ta gospoda sta poštenjaka, kar izpriča lahko celi okraj. Le podli značaji se drznejo smešiti in blatiti take značaje. Možje, kakor notar Thurn, glavni davkar g. Duller in davčni nadzornik g. Dr. Klodič

tem dopisunom niso všeč, ker so poštenjaki, všeč pa jim je seveda Kovačev ključar, ki je kakor se pravi — našel v Graci na „placi“ bicikl! Se pač vidi kake ljudi povzdiguješ ti dopisunček! Okoličan.

Svetna vas v Rožni dolini (Občinske volitve).

Dne 28. decembra p. l. so se vršile tukaj občinske volitve. Komaj je bila volitva pretekla in nihče še ni vedel ali se bode vložil proti njej ugovor ali ne, že je znana žaba v „Miru“, v klerikalni koroški cunji, razglašala svoje veselje. Saj pa tudi ni čudo, da je obsedelo toliko vrlih mož v kljub vsega svarenja od naprednjaške strani na klerikalnih limanicah, saj so vendar klerikalci bili vedno na nogah in so „delali“ z največjim naporom ljudsko voljo. Kako hinavske so obračali oči tisti, ki so pobirali pooblastila! Klicali so, da so liberalci, da so celo naprednjaki. Pa komaj je bila volitva pri koncu, že je pokazal hudir svojo konjsko nogo. Ako izvoljenci drugega in tretjega razreda mislijo, da je delovanje občinskega predstojništva že s tem izvršeno, da se pošiljajo „Miru“ lažnjiva poročila, potem so zares ne vredni časti, ki se jim je z izvolitvo izkazala. Ako bode zares „Mir“ uradni list novega občinskega zastopa, potem svetujemo dopisunčku, da fabricira svoje dopise vsaj v tistem jeziku, ki ga rabi stari Dolinc pri razglaševanju na sejmišču. Dalje svetujemo dopisunu, naj se oklene resnice, laž ima kratke noge. Ako pa se bode ljudstvo „farbalo“ od „Mira“ še nadalje, ako se bodejo klerikalne laži trosile še nadalje, potem bomo brez ovinkov razkrinkali v „Štajercu“ vse lumparije, ki so se vršile od strani klerikalcev za časa občinskih volitev. Le pazite strogo gospodje, ki imate maslo na glavi, da vas ne potegnemo pre hitro na solnce! Obžalovati pa še moramo enkrat vse tiste, ki so se dali pred volitvo oslepiniti, da so oddali svoje glasove ljudem, ki ne vejo, kako se mora zastopati občina. Da bi kako občino dobro in prav zastopali, tega ne bodejo nikjer zadeli, meni nič tebi nič kar naenkrat novoizvoljenci, naj bi še bili tako navdušeni klerikalni hujškači in kričači.

Več volilcev svetinske občine.

(Opomba uredništva. Da bi nadalje priobčili ugovor na pet naštetih laži „Mira“ — se nam zdi nepotrebno, ker vsak koroški poštenjak že itak pozna „Mirove“ laži dovolj! Gospod Krasnik, po katerem meče „Mir“ blato, čeprav je storil ta gospodar, njegov oče in že njegov ded mnogo za občinski blagor, naj se tolaži. Po komur namreč meče „Mir“ blato, tega povzdiguje samo v očeh poštenjakov. Vsak, kogar napada „Mir“, ta je lahko ponosen na to, zakaj ta koroška, farška, umazana cunja še je metala blato do sedaj samo po poštenih ljudeh!)

Razne stvari.

Ne kradite! tako je pridigoval rimsko katoliški župnik v Goldbachu, po pridigi pa je pobral ves cerkveni denar, namreč 23 tisoč mark (1 marka velja približno 60 krajcarjev) in jo odkuril se svojo mlado kuharico. Tako nima pobožna fara sedaj ne

denarja, ne vzornega duhovnika, pa tudi ne lepe farške kuharice več!

Sladkor (cuker) je postal zopet dražji. Na Angležkem je poskočila cena že zdatno, kar se počuti tudi že pri nas. Slaba žetev pridelkov, ki se rabijo za izdelovanje sladkorja, v Kubi in v zahodni Indiji je kriva, da je cena poskočila in sicer jako zdatno.

Medved ga je zakopal. Amerikanski medved ima navado, da zakoplje svoj plen v zemljo, ako se mu ne poljubi ga požreti. O tem se je na prav čuden način prepričal neki naseljenec ob reki Kolorado. Naseljenec je čakal že več noči na medveda, ki mu je bil odnesel že več žrebet. Ko je medved zopet prišel, strelil je naseljenec na njega, ga ranila ni pa ga usmrtil. Medved vsled od strela prizadetih mu bolečin razkačen, se je takoj zagnal na strelca in ga podrl z močnim udarcem svoje tace k tlom. Naseljenec je zgubil zavest in medved misleč, da je mrtev, ga odnese v bližnji gozd. Tam ga je zakopal in odišel. S časom je prišel naseljenec zopet k zavesti in ker je bila zemlja zgor njega le rahlo nakopičena, se je vstal iz svojega čudnega groba. Na medvedov lov pa ni nidgar več šel.

Otrok z enim očesom. V Ulmu je rodila pred kratkim neka delavka otroka, ki je imel samo eno oko in sicer v sredini čela. Povrh pa še otrok tudi ni imel nosa, temveč je dihal le skozi usta. Otrok je bil 51 centimetrov dolg in je živel samo 43 in pol ure.

Državni zbor se snide dne 24. t. m. Na dnevnem redu je poročilo o podpori po ujmah prizadetim posestnikom, rekrutni zakon in proračun za 1905. Iz prejšnjega zasedanja je preostalo še 182 nujnih predlogov.

Slovenska univerza. Kako brezpametna je želja naših prvakov, da bi se ustanovila v Ljubljani slovenska univerza, to pač kaže dovolj to dejstvo, da je odlični Slovenec, namreč dr. Tuma iz Gorice, pаметen, trezno misleč mož, sam proti tej univerzi. Seveda naši dohtarčki pa vpijejo na ves glas za to univerzo. Radi bi zopet oskrbeli par svojih hujškačev z mastnimi službami!

Gospodarstvene in gospodinjske stvari.

Zlati nauki za varstvo živalij. 1. Ne pokaži živini svoje volje z bičem, dokler nisi prej poskusil brez biča! 2. Poskrbi svojim konjem in sploh vsej svoji živini za svetle, zračne hleve. Zrak in svetloba sta za procvit vsake domače živali neobhodno potrebna. 3. Pokrij vozno živino, ko si jo vstavil. 4. Ne napajaj živine naravnost z ledeno vodo. 5. Misli tudi na psa, ki je priklenjen na verigo. Skrbi zanj. Daj mu tudi toliko prostosti, da se zleče. 6. Skrbi za tople hleve in za pesnjake, da ne bode v njih prepiha. 7. Ne pusti tekati psa za vozniki in biciklisti. 8. Sadi bezeg in jerebiko (skorš)! Nabiraj ta semena in krmi ž njimi koristne ptičice v hudem, zimskem času. 9.

Sadi žive ograje in grmovje, sadi drevje in skrbi na njih za prebivališča pticam pevkam. 10. Ne lovi ptičev, temveč jim postreži v zimi, kolikor ti je mogoče, ker, kjer se v zimi krmijo ptice, tam ostanejo tudi v spomladi in čez leto ter obirajo gosenice in ti poplačajo s tem stotero krat tvoj majhni zimski trud. 11. „Ne zaveži volu, ki mlati gobca“ pravi stari pregovor, to je, živina, ki močno dela, mora tudi dobiti dovolj močne hrane. 12. Usmili se svoje živine, ker je nema in ne ve povedati kaj jej manjka, in — Bog se bode tudi tebe usmilil!

Poslano.

Iz Kapele pri Radgoni. Od znane dohtarsko farške cunje, ki se pritepe vsakih 14 dni od nekod iz blažene kranjske dežele k nam na lepi zeleni „Štajer“, poslal se mi je list, v katerem se na jako podli način napadam jaz, moja že davno umrla nesrečna mati in moj brat. Moj odgovor na to je ta: Dopisunček ti si lažnjivec! Jaz nisem nigdar lazil po kočah, kakor je to navada prvaška ob času bodisi občinskih, deželnozborskih, okrajnih, bodisi državnoborskih volitev. Laž je tudi, da bi bil dobil moj brat 21 mesecev težke ječe. Debela prvaška laž je, da so nama ubili „Štajerčevi“ bratje iz Wratschkovega gnjezda mater, zakaj tisti, ki je zares moja mater ubil, tisti, „Štajerca“ v svojem življenju niti videl ni. Pred ubojem je bil dotičnik namreč tri leta v mariborški ječi! Ko je svojo kazen doslužil in prišel domov, je izvršil kmalu na to uboj. Štajerca ni mogel poznati, ker še „Štajerc“ tedaj, ko je bil ta ubijalec prost, niti izhajal ni! Pač pa je bil dotični ubijalec eden iz med največjih farških bratcev, veliki častilec „Slovenskega Gospodarja“ in šnopša! Znanemu dopisunčku lažnjivcu svetujem, da me pusti pri miru, pri miru pa naj pusti tudi mojo nesrečno mater, katera že davno počiva v hladni zemlji!

F. Sch.

(Opomba uredništva: Dragi, ali še do sedaj niste vedeli, da so dopisniki farško dohtarskih cunj podli hinavci in lažnjivci, katerim ni več nič svetega na svetu, kateri ne pustijo celo niti ne mrtvih pri miru?! Razširjajte naš list, da ugonobimo to fakinažo tem preje in tem ložje!)

Pisma uredništva.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Pustite pritepenega psa naj laja, saj dolgo ne bode! Poslali smo Vam pismo. Berite članek iz Vašega kraja! Z Bogom! — **Faal.** Gospod Krantschan! S tem Vam potrdimo, da nam niste vposlali Vi dopisa o Grušovniku! — **Sv. Margareta ob Pesnici.** Janez Sorčič! Dobro ste se vsedli na klerikalne limanice, gledite, da na njih ne obličite za vselej! — **G. Podlipnik!** Izvrstno! Pride! Hvala! — **Od sv. Petra na Medvedovem Selu.** Izvrstno! Priobčimo gotovo prihodnjič! — **Od Sv. Ruperta v Slov. gor.** G. F! Preveč osebno, radi tega ni mogoče, da bi porabili. Pošljite kaj družega. — „**Mephisto**“ je prišlo za novo leto prepozno, sedaj seveda ni za rabo! Prosimo kaj družega! — **Mala Nedelja.** Gospodar Hinko Štuhec! Na Vašo prošnjo Vam potrdimo tukaj javno, da nam niste Vi poslali dopisa od Male Nedelje, ki smo ga priobčili v 25. št. p. l. in kateri se tudi tiče vašega

župnika. Dotični dopis je vposlalo in podpisalo več tamošnjih faranav, kojih imen pa ne izdamo! — **Naprednjaki iz Maribora.** Krajnski cunji ne odgovarjamo, ker ni vredna odgovora. Pošljite nam kaj družega! — **Zavrč.** Hvala! Pride gotovo prihodnjič na vrsto! — **Iz Morja.** G. Mihal Črne! Potrdimo Vam, da nam niste vposlali Vi dopisa, priobčenega v 22. št. p. l. Dotični cunji ne odgovarjamo, ker ni vredna odgovora. **Makolje.** Za navdušeno priznanje in za pozdrave srčna hvala! Če bo mogoče ustreglo se Vam bode že prihodnjič. Sprejmite istotako naše pozdrave! — **Puščavski naprednjaki.** Prihodnjič! — **M. K.** dolguje 2 kroni. — **Višpolje.** Prihodnjič! — **Vareja.** Ni bilo mogoče, tudi »klobase« pridejo o pravem času na vrsto. — **D.** — **Leskovec v Halozah in iz gornjeradgonskega okraja,** gotovo v prihodnji številki!

Loterijske številke.

Trst, dne 7. januarja: 56, 35, 10, 63, 70.
Gradec, dne 14. jannarja: 36, 24, 89, 44, 22.

Kot učenec

Zeli vstopiti v večjo trgovino z špecerijskim in rezanim blagom fant, ki je dovršil z dobrim uspehom ljudsko šolo in ki je zmožen nemškega in slovenskega jezika Naslov pove „Štajerc.“ 17

Na prodaj

je lepa, novozidana hiša tik glavne ceste, 10 minut od Ptuj; zraven sta 2 hleva in 2 drvarnici ter lep prostor za vrt. Hiša ima stanovanje za dvojne najemnike. Od jako nizke kupne cene lahko polovica na poselstvu vknjižena ostane in se polagoma izplača. Naslov pove upravnistvo „Štajerca.“ 13

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju ni več take priložnosti 1128
500 komadov za 1 gld. 95 kr. Ena krasno pozlačena precizna ura, katera točno teče in za katero se 3 leta jamči, z jako primerno verižico, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imit. žlahtnim kamenom, 1 krasen mošnjiček, 1 jako fino žepno zrcalo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, (3/4 dubla-zlat) z patentiranim zaklepom, 1 jako fini tintnik iz nikelnja, 1 fini album z 26 najlepšimi slikami, 1 eleg. broša za dame (novost), 1 par bouton s simili-brilantom, 5 različnih smešnih reči za stare in mlade, 20 različnih reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne. Vse to se pošlje z uro vred, katera je sama tega denarja vredna, za samo 1 gld. 95 kr. Razpošilja se proti poštnemu povzetju ali če se denar pošlje naprej.
Dunajska centralna razpošiljalnica P. Lust, Krakov (Krakau) št. 41.
NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Zidana hiša

7
ki ima 3 izbe, vežo, kuhinjo, šrambo za jedila in klet se takoj po ceni proda. Hiša stoji v Spodnjem Hajdiju ob glavni cesti in je kakih 300 korakov oddaljena od kapele sv. Roka. Tik hiše je vrt in vodnjak z dobro vodo. Vprašati je pri J. Ledinschek, Ptuj, Schlossgasse št. 4.

Veliko presenečenje.

Nikdar več v življenju se ne ponudi taka priložnost.

500 kosov samo 1 gld. 80 kr.

Ena krasno pozlačena 36 ur tekoča precizanker ura s sekundnim kazalom, ki natančno kaže in za katero se jamči 3 leta, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imitiranim žlahtnim kamenom, 1 nastavek za smodke z jantarem (berensteinom), 1 eleg. broša za dame (novost), 1 krasno žepno tojletno zrcalo, 1 usnat mošnjiček, 1 žepni nožič z priravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, vse iz duplezlata z patentiranim zaklepom, krasen album za slike v katerem je 36 najlepših podob sveta, 5 reči, katere povzročajo pri starih in mladih mnogo smeha, 1 jako koristna knjiga, v kateri so zložena pisma, 20 reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne, vse to se dobi z uro vred, katera je sama tega denarja vredna, za samo gld. 1-80. Razpošilja se proti povzetju ali če se denar pošlje naprej, skozi dunajsko razpošiljalnico Ch. Jungwirth, Krakau A/4. 1038
NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Dober mlin

se takoj proda ali pa da v najem Mlin je v bližini Ormoža, sezidan na tri valčke in se lahko tudi povekša, ker je vodena moč zdatna. Več pove Ferdinand Kralj, v Ormožu (Friedau). 417

Dve posestvi.

katerih vsaka meri 6 do 7 oralov (joh), se takoj prodate pod jako ugodnimi pogoji. Posestvi obstoje iz polja, sadunosnikov in vinogradov. Na posestvih stoje zidani hiši in zidana gospodarska poslopja. Vse krito z opeko (ciglom) in v najboljšem stanju. Oddaljeni ste posestvi kake pol ure od Maribora. Vsako posestvo velja 3000 goldinarjev. Ako se posestvi ne izplače v gotovini, treba je plačati kot obresti kupnine 4 1/2 procentov. Več se zve pri gosp. Vinz. Kus, Marburg Herren-gasse 40, 411

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta
Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu računu št. 808051
pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8—12 ure.

Obč enje z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

11

Ravnateljstvo.

Hranilnica (šparkasa) mestne občine Celje.

Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1902	K 9,808.551-21
Vloge od 1. januarja 1903 do 31. decembra	
1903 z obrestmi vred	4,312.950-22
Od tega je odračunati:	K 14,121.501-43
Svote, katere so se od 1. januarja do 31. decembra 1903 vzdignile	K 3.264.661-30
Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1903	10,856.840-13
Hipotekarna posojila	K 6,246.645-43
Mejnično stanje	85.126-—
Posojila na vrednostne efekte	16.329-83
Efektini zaklad	3,453.858-—
Posestva	183.000-—
Imetek, katerega ima hranilnica za dotacijo pri kreditni zadrugi	317.000-—
Vloge pri kreditnih podjetjih	330.425-20
Stanje blagajne "kase"	91.22-963
Glavni rezervni zaklad	564.881-88
Posebni rezervni zaklad za kurzne difference	315.353-92
Zaklad za penzije	32.448-21

Visokost za obresti: Pri vlogah 4% in se plača rentni davek od hranilnice (šparkase) same.

Shranjevalne vloge se sprejmejo.

1041

Mestna hranilnica

(šparkasa)

v Ormožu

uraduje vsako sredo in soboto od 8 do 12 ure popoldan. Pojasniti se dajo vsaki čas brezplačno Vloge se sprejemajo vsaki dan. Vloge se obrestujejo mesečno, toraj od 1. oziroma 16. dneva vsakega meseca, v katerem se je denar vložil in do 15. oziroma zadnjega dneva meseca, v katerem se je denar vzdignil.

Obresti se dne 30. junija in dne 31. decembra vsakega leta pripišejo h kapitalu. Vložitelju radi tega pripisa ni treba priti v urad.

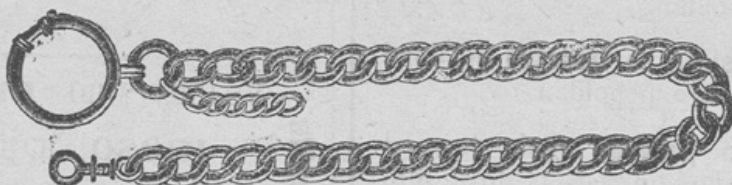
Rentni davek plača hranilnica (šparkasa) sama.

Hranilnica (šparkasa) se nadzoruje od države in je tudi ud zveze štajerske hranilnice in podvržena reviziji te zveze.

Dobre ure po nizki ceni

od čes. kr. novčnega urada potrjene, s triletnim pismenim jamstvom.

Samo 3-80 gld. prava sreberna remonter-ura z emajl-kazalnikom, sekundnim kazalom, natančno regulirana za samo 3-80 gold. Najfinjša sorta 4-80 gold. Ravno taka ura s zlatimi obročki 5-50 gold.; z dvema srebrnima pokrovoma (pravo srebro) brez zlatih obročkov 5-75 gold.; z dvema srebrnima pokrovoma in s zlatimi obročki 6-50 gold.; prava sreberna, puncirana anker-remonter-ura z dvojnimi pokrovoma z 15 rubini in pokrovom na skok, prav dobro ideoča, z lepim emajliranim kazalnikom, sekundnim kazalom, izvrstno blago, natančno regulirana, s triletno pismeno garancijo 8-75 gold.

Zlati prstani 14 kar. 14 kar. zlati prstan 5.25 gold. — 6 kar. 5-50 gold. — 6 kar. novega zlata 2-80 novega zlata 2.50 gold. iz punciranega gold. iz punciranega dublé-zlata 1-40 gld. dublé-zlata 1-24 gold.

Prave sreberne oklepne verižice s ces. kr. novčnim znakom, 30 cm dolge

15 gramov težke gld.	1-20
20 " " " "	1-50
30 " " " "	2-20
40 " " " "	2-60
50 " " " "	3-25
60 " " " "	3-80
70 " " " "	4-50
80 " " " "	5-20
100 " " " "	6-80
150 " " " "	9-50
200 " " " "	11-—
	12-80

Prave 14 kar. zlate oklepne verižice s ces. kr. novčnim znakom, 30 cm dolge

12 gramov težka gold.	18-—
15 " " " "	21-50
18 " " " "	25-—
24 " " " "	32-—
30 " " " "	38.50
40 " " " "	50-—

S 12 gr. težkim privezkom vred tehta moja 18 gr. težka zlata verižica 30 gramov ter stane 30 gold. Prosim, naj vsakdo pretehta, primerja ter se prepriča.

Nikelasta verižice so po 30, 40 in 50 krajcarjev.

Svilena (židana) vrvca stane 15 krajcarjev.

5-50 gold. stane prava sreberna remonter-ura za ženske s 3letnim pismenim jamstvom; iz 14 kar. zlata 12-50 gold.

6-75 gold. stane prava sreberna remonter-ura za ženske, z dvojnimi pokrovoma in 3letnim pismenim jamstvom; iz 14 kar. zlata 16-— gold.

Razpošilja se le solidno (dobro) blago. Nobena sleparija. Zamena je dovoljena ali pa se denar vrne. — Pošilja se proti poštnemu povzetju.

HANNS KONRAD

tovarna za ure in razpošiljalna tvrdka v Brüx-u štev. 949 (na Češkem).

Bogato ilustrovani cenik z nad 800 slikami se na zahtevanje vsakomur brezplačno in poštnein prosto (franko) dopošlje. 166 B

Živinski sejmi v Mariboru.

V Mariboru se vršita na v nalašč za to odločnem prostoru (Melling) vsaki mesec po dva živinska sejma.

Prvi vsako drugo sredo in drugi vsako četrto sredo

v mesecu. Prodajalci in kupci se vabijo k obisku teh sejmov. 401

Za gnojenje travnikov

priporočam svojo bogato zalogo umetnih gnojev, kakor Tomažovo žlindro s 16%, 18% in z 20%.

Potem kajnit in kalijevo gnojno sol. Vse mnogo ceneje, kakor v prejšnjih letih!

V Zalogi imam tudi vsakovrstne druge umetne gnoje, kakor žvepleno-kisel amonijak, žvepleno-kisel kalij, supesfosfat, kosteno moko in Chilli-soliter (salpeter).

Franc Frangesch

prodaja železa in špecerijskega blaga, c. kr. prodaja smodnika v Mariboru, Herrengasse. 402

Kolarska obrt

z vsem orodjem, obstoječa že 25 let, se lahko prevzame pod ugodnimi pogoji takoj. — Več pove: M. Putrich, Ptuj. 22

Lepo posestvo

ki obseže 20 oralov (joh) izvrstnega polja in 4 orale lepih travnikov, se takoj pod jako ugodnimi pogoji proda. K posestvu spada tudi lepi sadunosnik in lepi gozd. Več pove posestnica: Hani Schmitt, Willkomm, pošta Sv. Margareta ob Pesnici. 20

Mlad, močen komi,

izučen v trgovini z mešanim blagom, večš nemškega in slovenskega jezika, želi vstopiti v kako večjo trgovino v mestu ali na deželi. Naslov pove „Štajerc“ 21

Učenec

ki se hoče izučiti za brivca (friserja) se takoj sprejme. — Naslov pove „Štajerc.“ 19

ŽAGA 14

z okrižjem (gatom) in cirkularom se takoj odda ali pa zamenja proti kolju (drogom za hmel.) Naslov (adres) je: „Forsthoft“ pri Celja.

Malo lepo posestvo

v lepem kraju, tik državne ceste, v bližini pošte, cerkve in železniške postaje se takoj po ceni proda. Posestvo bi bilo jako primerno za kakega obrtnika tudi za penzionista. Cena je 2600 goldin. 600 gold. ostane lahko vknjiženih. Več pove posestnica Jos. Sparovitz, Draugasse št. 5 v Mariboru. [15]

Mejar 18

oženjen, s tremi delavnimi močmi se takoj sprejme. Kot plačilo dobi sledeče! Vsaki mesec 20 kron denarja, potem za celo leto 20 mernikov (mecnlov) žita, 1 mernik (mecn) fižole, 24 kil slanine (špeh), 24 kil soli, 80 do 100 glav zelja, 12 mernikov (mecnlov) krompirja. Razven tega dobi vsaki mesec eno slatinsko steklenico jesiha, eno steklenico žganja (ali pa namesto žganja 90 vinarjev), vsako nedeljo dobi 2 slatinske steklenice jabolčnice, vsaki dan 1 liter mleka (ali pa na mesto mleka 10 vinarjev.) Porabiti sme za se tudi 20 korakov dolgi in precej širok ogon polja. Opravljati mora tudi seveda živino. Od vsakega teleta, ki doseže starost šestih tednov, dobi 1 krono. Če kdo prižene k biku ali pa k marjescu, dobi majar vsakokrat, ako se bik ali marjesecc rabita, 20 vinarjev. Služba se lahko na skorem nastopi. Kje — pove „Štajerc.“

Naznanilo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Kopele v banjah se lahko rabijo vsak dan od 8. do 12. ure predpoldan in od 1. do 7. ure popoldan.

Kopele s hlaponom in sicer za ljudstvo se dobé od 1. do 7. ure popoldan.

Kopele s hlaponom in polivom vsak dan od 8. do 12. ure predpoldan in od 1. do 7. ure popoldan.

376

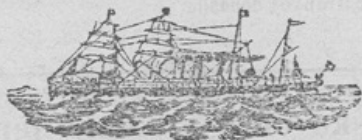
Nagrobne vence

iz umetnih cvetlic po 4, 6, 8 in 10 kron, kakor tudi venčne trakove z napisom ali brez napisa imata v obilnej zalogi in priporočata

BRATA SLAWITSCH
v Ptuj.

347

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila daje:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali

Karl Rebek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41.

537

Kranjski redilni prašek za prašiče

355

povzroči med krmo zmešan, da prašiči raji žrejo, varuje svinje različnih bolezni ter zboljša meso in mast. Ako se hočemo obvarovati škode, moramo pokladati ta prašek (mešati med hrano) že pujskom.

Zdravim svinjam zmešati se mora na teden enkrat ena žlica polna tega prahu med hrano, slabim in slokim vsaki dan po eno žlico, mladim na teden samo pol žlice.

Eden zavojček po 25 krajcarjev zadostuje za mesec dni.

Dobi se pri

Bratih Slawitsch v Ptuj
(podružnica nasproti Dravskega mosta.)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Janez Drevenšek.

Pravo domače platno

za rjuhe in perilo priporočava po sledečih cenah:

Cela sešita (rjuha) za posteljo 2 ali 2½ metra dolga, velja samo 1 gld., oziroma 1 gold. 20 kr. — Najfinejša sešita rjuha iz tenkega domačega platna 2 m dolga, velja samo 1 gld. 50 kr.

To domače platno se tudi prodaja na metre in sicer velja, čeprav je platno 160 cm široko, meter samo 75 krajcarjev. — Domače platno za „štrozoke“ velja meter 20 ali 25 kr., za obleko meter 28 ali 35 kr.

Brata Slawitsch
trgovca v Ptuj, Florianski trg

!! Prosim, poskusite !!
Vsakovrstno **prekajeno** (zelhano) meso, najfinejše klobase, vedno sveže (frišno) blago, priporoča po naj-
žji ceni

J. Luttenberger,

mesar v Ptuj.

Zunanja naročila odpravijo se vestno in hitro!

345

Nikdar več ni take priložnosti!

Tako dolgo, dokler še ni zaloga hlač izprodana, dobi vsak elegantne

hlače

za malo svoto in sicer za 1 gld. 80 kr.

Hlače so iz pristnega sukna in se rabijo lahko za jesen ali zimo, izdelane so po najnovejši dunajski fasoni, vzorci sukna so jako lepi. Kdor naroči dvojne hlače, dobi jih za 3 gld. 30 kr. Pošljejo se po povzetju. Pri naročilu zadostuje, ako se naznani dolžina hlač in njih širokost okoli pasa.

Dunajska filijala za sukneno blago Ch. Jungwirth, Krakau. Neugajajoče se vzame nazaj ali pa se povrne denar.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zgrajena klalnica in plinarske hiše pestavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

412

Tisk: W. Blanke v Ptuj.